

PASAKUOJĖMS APLEI NAGINI

STEPONAVIČĖ ALEKSĖNDRA IŠ
ŠIAULIUN

Tikrenibie žinau du tus pasakuojėmus. Vėina – trumpa, kėta – nailga. Tamstoms papasakuosu tikra atsitikėma, katrun mažne vėsi žėna. Jagut šnekiedams sustuosu – napradieket pluoti – tumet būsu užmėršis i pradiesu nu pradžiuos. Vuo tėp...

Nu pradedu...

Vinuo suoduo, Škorliškis kaimi, natuoli Ožkienu, gyvena gaspaduorius su pate. Anuo pavardie bova baisė navatna – Kiaušinis. Vuo gaspadėni, kėp patis susigauduot, – Kiaušinieni. Tisė sakau – nabova ana didlė tvarkinga, anuos vėrs, kap žmuonis saka, kon jiem, ton dėrba, ale bova tuoks pajemous – gieri puo pusi, bet lig žemis graibėma. Tėp ka kirvis atitėka kuota.

Vina dīna numūs pritrūka dūnelis. Naber kuo jiesti. Gaspadėni iš vakara užmaiši tešla, vuo kėta dīna tatā jau anū keps. Minka ana tun tešla, minka, vuo vaikis aplinkū sukiniėjās i, kromsuodams bolbi, sugalvuojė zbitka: išeja i lauka ėr puo kėik ėiesa ipūl i truoba, paleidis kakarėni:

– Kiaulės iš laidarė išlaksti!

– Jezus Marija, – surėka gaspadėni! – meti ana tun sava darba, užsirėša koskeli, užsimetė nažutkeli i pūlė pru dores i kīma gauditi tū sava kiauliu. Vaikis tou tarpu akimis apmeti kombari, paveizieji puo stalu, paluovie sugraibi nagini, igrūda i tun tešla i truopnė užligina. Puo tam išeja i lauka pri kiauliu. Nailgā trokus paršā bova suvariti, vuo gaspadėni pareja i vidu – pri sava darbu. Ana dā kik paminkė tun tešla, pamaigi, bet rimtā jau su anū nieka nabadarė, tik dali tešluos padriebi ont ližis, pašlapina, paligina i – puo pečiaus ė pasidžiaugi: „Kėp gerā nusmoka!“

Kėta dīna puo darbu i numus parein gaspaduorius – užsinuoriejė jiesti. Nueis tatā i kamara ir atsineš dūnas kepala. I pasitai-

tu. Bovau graži, darbšti – kėtuos tuokiuos vėsuo suoduo negėrdiejau. Tik veina bieda bova. Ta mona tievū truoba stoviejė patemė suoduos pakraštie, tad vėsė pėršlė kėp tičiuoms, atvažiavė i mūsa suoda, lig mūsa suodības neliuob privazioutė – sostuos pri artiau stuovintiu. Bet, kėp saka senėjė žmuonis, nier padietėis be išeitėis. Sogalvuojau veina godribė. Mėslėjo, ka mergės ė dabā galioto iš monės pasėmuokitė. Vo bova tėp:

– Tatā virā – kūli, vietī, malī, vuo naginis namati...

TĖKRA TEISĪBĖ

ČĖSNA ALGĖRDS IŠ NASRIENU

KAIMA ŽMUOGAUS GĪVENĖMS

Nupjuovė kanala, pakanalės žuolė, atsėsieda paėlsietė ė sosėmāstė... Prastuoka žuolie, nekuoks pašars givulems, bet padarīts gers darbs. Vėsor aplinkou dabā gražė, ligo kuokiuo Amerėkuo. Pats sava darbo patėnkints ė ėlgā dā negal anou atsėdžiaugtė; bus kor ėr praeinontem aki ožmestė...

Vasara kaima žmuogos kelas onkstei, vos tik pradiejos švėstė. Pažadintė krebždesė, tā vėinor, tā kėtor praded luotė šunis, iškuđakou i lauka vėštās, gaidė sava kakariėkū paleid. Žmuogus, užsitraukės ont savės kou nuors šėltesnė, skobėnas i kūtė, aplonkītė pėivelie pririštus givuolius, paveizietė, kėp pu naktėis anei beatruoda, pagluostitė ė pašertė sava augintėnius. Vuo kėimė... Saulėlė kėlstont i vėršo, vės garsiesnis paukštū ėiolbiejėms. Prasided naujė deina...

KĀP AŠ APSĖŽANĖJAU

(Nasrienėškės Maskvītienės
Anicetas pasakuojėms)

Nier tuokiuos mergos, katra nenuoretom apsėžanitė. Tėbnuoriejau ėr aš, nuors toukart mon jau bova mažne trisdešimtīs me-

tu. Bovau graži, darbšti – kėtuos tuokiuos vėsuo suoduo negėrdiejau. Tik veina bieda bova. Ta mona tievū truoba stoviejė patemė suoduos pakraštie, tad vėsė pėršlė kėp tičiuoms, atvažiavė i mūsa suoda, lig mūsa suodības neliuob privazioutė – sostuos pri artiau stuovintiu. Bet, kėp saka senėjė žmuonis, nier padietėis be išeitėis. Sogalvuojau veina godribė. Mėslėjo, ka mergės ė dabā galioto iš monės pasėmuokitė. Vo bova tėp:

Prisirinkau pėlna kiuoci patiū gražiausiu kiaušiu, sosėlėjau dėdėli sūri so kminās ėr noejau ont ruodas pas sava klėbuona. Tuokiuom mona duovanuom ons bova baisiausė kontėns. Pasėcėkavėjė, ar tuoki skani sūri pati solėjau. Atsakiau, ka pati. I nomus grīžau patėnkinta, nes klėbuons pažadieję kažkou tėms vaikems pasakitė. Sekmadėinė laukiau kap nikumėt – viel turiejau vilti, ka gal kas nuors ėr i mūsa suodība pasėbels. I bažničė išėjau pasėpoušusi iš vėsa kašta. Atsėstuoju dešėnie bažničės posie, šalėp vaikiu. Nuoriejau ėš artiau pamatitė ėr pajostė, kėp tēi vaikė elgsės pu klėbuona pamuoksla.

Pamuoksla pabaiguo klėbuons pradiejė klaustė vaikiu, kou anėi mėslėj, ka pu suoda biegiuo nu veinuos merguos pri kėtuos. Pradiėjė sakitė, kā rėk turietė biški rimtoma ėr pasakė, ka vėsas mergas nuor apsėžanitė, paprašė ni veinā neskaudintė šėrdėis. Natuolėj monės stuoviejė tuoks raudonžondis vėroks. Ons posbalsio atkėrta: „Nė jau, klėbuonieli, būs kėp mes nuorem!“ Ėr tumet aš jau nebėškėntiejau: „Nė! Būs tėp, kėp klėbuons pasakė!“ Tėp bovau isėjautusi, ka tus žuodius, musiet, do kartus dā pakartuoju. Tas Juonielis (mona būsėms vėrs) vėskon ton gėrdiejė. Ons bova dėdlė pamaldos, klausė kuožna klėbuona žuodelė. Kėp sikis ont kėtuos sobatuos deinuos ons ėr ožsuoka pas monės. Nė vėns. So pėršlio.

So Juonelio trisdešimtī metu jau kėp kartu givenau. Nuors ons ėr kėtuokė būda, nė tuoks dailos kap aš (ėš kaktuos sveista netepsi), bet aš anou mīlo ėr užveizo nė mažiau kėp kėtas muotrėškas sava vėrus. Ožaugėnuov karto aštounis vākus. Tėp ka nabūsi atvėpusi, nabūsi ėr išstėpusi. Vėsas mergas nuor žaniteis. Nuoretė neoztenk. Kartās rėk ėr galva diel tuo pasoktė.

Sauliaus Diliauta portėgrapėjė

